

„Edinost“

z naša enkrat na dan, razen sedel in
veznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnine znanja:

za celo leto 34 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 3 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na us-
lovi brez priložene naročnine se oprava
ne stira.

Pa tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
sredne številke po 6 stotink (3 avč.),
v Trstu pa po 8 stotink (4 avč.)

Telefon št. 570.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglašiti se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglaš
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inšercij v ulici Molis
piccolo št. 3, 11. nadst.

izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Ali so to res znaki pamet- nega spoznanja?

Ker smo bili v zadregi s prostorom, mo-
rali smo do danes odlašati z odgovorom na
članek v ponedeljski številki lista »Trieste«,
v katerem trdi ta list, da gledé komentiranja
znanega Gočsovega govora naš list popol-
noma soglaša z »Indipendentom«, izvzemši,
kakor pravi »Trieste« doslovno: »jedno samo
razliko. In sicer: med tem, ko »Indipen-
dente« kar prekipeva proti nam zlobnih in-
sinnacij in prostaških duhovitosti, hoté na ta
način pridobiti javno mnenje za svoje pre-
napete in prazne trditve, omejila se je »E-
dinost« na korektno in stvarno pole-
miko.«

»Opoldansko glasilo (»Indipendente«) na-
mišljenega in dozdevnega liberalizma ne
pridobi torej prav nič, ako je
primerjamo se slovenskim li-
stom, kateri izkazuje nekoliko
več mero omike, kar najsi »In-
dipendente« zapiše za uho.«

No, nam se dozdeva, da razlika med
nami in »Indipendentom« obstoji tudi v bit-
stvu komentiranja in ne samo v formi, kakor
trdi »Trieste«. Nam je bil v glavni namen
dokaz, kako kriva je sedanja politika laških
voditeljev, katera politika povzroča obubože-
vanje in propadanje obeh tržaških avtohton-
nih narodnosti tuje na korist. Italijani naj
bi opustili brezvspešni, krivični in za ne celo
pogubljivi narodni boj proti Slovincem, ki so
tukaj že od pamtveka in ki ostanejo tukaj
kljub vsem naporom svojih sovražnikov!
Ako bi Italijani opustili sedanjo politiko za-
tiranja Slovincem, mogli bi se toliko oni, ko-
likor mi posvečati izključno gospodarskemu in
kulturnemu delovanju in bi mogli zasesti me-
sto, katero sedaj zasedajo tuji, v prvi vrsti
Nemci. Nočemo se pripraviti z listom »Tri-
este«, da-li je tuji kapital v korist ali škodo
našemu mestu, vendar pa nam pritrdi tudi
»Trieste«, ako menimo, da bi bilo mnogo
bolje, ako bi skušali kolikor možno pomno-
ževati domači kapital, kar bi kori-
stilo vsem slojem, kapitalistom in delavcem in
pridobivalnim slojem. Delavstvu sosebno radi
tega, kar isto ne bi bilo v nevarnosti, da bodo
tuji kapitalisti najemali tudi tuje delavce, kar
se dandanašnji v Trstu tudi dogaja in česar,
upamo, ne bo hotel tajiti niti »Trieste«.
Kako pa dospemo do kapitala, do zadostnega
kapitala, da nam ne bo treba vzdihovati za
nemškim in drugim kapitalom, kakor to dela

»Trieste«?! S pridnostjo in znanjem! Toliko
posamičniki, kolikor celi narodi dospejajo do
bogatsva in do kapitalov jedino s pridno-
stjo in znanjem. Pridnosti in znanja za
vspešno gospodarsko delovanje pa ne bo
v Trstu do tedaj, dokler se bodo najboljši
moči morale izrabljati v besnem narodnem
boju, kateri boj izzivlje politika sedanjih fa-
natičnih voditeljev laškega prebivalstva.

Jedno pa bi prosili »Trieste«. V svojih
polemikah naj bi namreč naše in naših ita-
lijskih sodeželanov položnje pošteval tako,
kakor je v resnici, in naj bi nas ne metal v
jeden in isti koš z laškimi nacijonali, ker tu
je velik razloček med nami in njimi! To je
greh, katerega delajo tudi socialisti in kate-
rega smo žigosali nedavno v ciklu člankov.
Zato ponavljamo le na kratko: mi se moramo
brani pred nasilstvom, a laški ultra-nacij-
onali izvršujejo nasilstvo! Mi smo v silo-
branu, oni pa napadajo. To menda ni vse-
jedno. Ako »Trieste« ne veruje našim besed-
dam, blagovoli naj primerjati z našimi razme-
rami dogodka v južni Atriki. Ali ga je pravi-
čnika v civilizovanem svetu, ki bi postopanje
Angležev in Burov stavljal v isto vrsto?
Kdo obseda Bure? Izmed pravičnih in pošte-
nih nihče! Torej?!

Sicer pa nas le veseli, da se je »Trieste«
začel baviti s tem vprašanjem. Veseli nas,
ker si domišljamo, da smemo videti v tem
znač začetkom preobratu v mišljenju trž. me-
ščanstva. Preobratu na bolje. Dosedaj je bilo
temu meščanstvu (v kolikor se sploh briga
za javne stvari) v navado, da je, ko je so-
dilo o položnju v Trstu, jemalo v poštev
izključno le razmerje med Italijani in vladjo.
Da so bili le Italijani in vlada med seboj na
čistem, pa je bilo dobro: položnje se jim
je zdelo povoljno, normalno, zdravo. Na Slo-
vane niso gledali, Slovani so jim bili veličina,
s katero se ne računa, — prava quantité né-
gligeable. Sedaj pa — vsaj dozdeva se tako
— je polagoma začelo vendar prodirati spo-
znanje, da so s tako politiko le varali sami
sebe! Sedaj kakor da so začeli uvidevati po-
lagoma, da so tudi Slovani faktor in da oni,
ki hoče biti politik, mora jemati v račune
tudi sodbo Slovanov toliko o politiki Itali-
janov, kolikor o sistemu državne uprave.

In le veselilo nas bo, ako bo »Trieste«
z resnimi razpravami javnih vprašanj širil in
povpeševal to prepričanje. Kajti to bo naj-
krajša pot do zboljšanja sedanjih kritičnih ter
interes vseh ubijajočih razmer.

vale zopet od začudenja in jeze. Teden dni se
je govorilo na vsa usta, za mesec se je brb-
ljalo manje, za dva meseca je opravljanje
utihnilo, a za četrt leta sta se mlada povr-
nila v Zagreb, kjer se je Dobranič namestil
se svojo Klaro v prijazni hiši gornjegamesta,
ki jo je bil kupil in si priredil čim ugod-
neje. Dobranič in Klara sta obiskala vse znat-
neje poznane rodbine in v kratkem času je
šel po Zagrebu glas, da je res ni v mestu
elegantneje in fineje gospe od gospe podžu-
panice, dočim ni mogel nikdo razrešiti tega
čuda, kako je ta arboriti razkošni Dobranič
mogel postati soliden azoren soprog in v
obče človek povsem resen, ki je svoja ču-
stva obdal samo s prijaznostjo in nežnostjo do
svoje žene.

Je-li ljubezen združila Dobraniča s Klaro?
Je, so govorili ljudje v jeden glas; glejte,
kaka čudesa ustvarja ljubezen! Tako so mo-
rale seveda umolkati tudi najhujše obreko-
valke njegove po mestu.

Dobranič je ljubil svojo ženo kakor
svetnico. Vsaka želja, ki jo je mogel čitati
na njenem licu, postajala je v kratkem času
resnica; on ni skrbel samo kakor mož za svojo

Politični pregled.

V Trstu, 1. feb. 1902.

Iz proračunskega odseka. Včeraj
je ta odsek v razpravi o proračunu minister-
stva za nauk začel razpravo o naslovu »vi-
soke šole«. To je jeden tistih kritičnih na-
slovov, ki more dovesti po hudih konfliktih
in do britkega spoznanja, da je bila le pre-
vara, ako se je mislilo, da se je razmerje
med strankami ublažilo, oziroma parlamen-
tarno položnje zboljšalo. Ako pride ob tej
točki, kakor se je bati, do eksplozije, potem
bo jasno, da relativna mirnost, ki je vladala
te dni na pozorišču, je bila le mir pred vi-
harjem. No, tu se nočemo spuščati v razmo-
trivanje situacije, kakor se kaže v včeraj-
šnji razpravi v proračunskem odseku, in
beležimo le, da včeraj sicer ni prišlo do hrup-
nih spopadov, ali razprava je vendar poka-
zala, da je slej ko prej velika razdalja med
stališči in zahtevami strank.

Evo poročilo, ki smo je sestavili s po-
močjo obvestil korespondenčnega biró!

Prvi govornik je bil jeden voditelj
moravskih Nemcev, baron d'Elvert —
če se ne motimo visok sodni funkcionar, kar
ga pa ne ovira, da ne bi bil med najhujši
nacijonalnimi fanatik. — Mož je izvajal, da
obstane češke univerze v Brnu ni zakonit
in je zahteval, naj se za češko tehniko zahtevana
sredstva brišejo iz proračuna. Istotako ne do-
vole Nemei, da bi se češka univerza ustano-
vila v kakem nemškem mestu Moravske.
Nemcem to vprašanje ni zgolj kulturno,
ampak tudi narodno politično!
Vlada ne sme iskati rešitve tega vprašanja v
tem, da bi zadovoljila jedno narodnost in
globoko žalila drugo. Le po sporazumljenju obeh
strank je možno priti do izhoda iz nasprotja
zahtev.

Posl. Stransky (moravski Čeh) je
protestiral proti domnevanju, da je češka
tehnika v Brnu navstala nezakonitim potom,
ter je izjavil, da Brno ni nemško, ampak
eminentno dvojezično mesto. Ustanovitev češke
univerze za Moravsko je potrebna, da se uni-
verza v Pragi razbremeni, ter je utemeljena
zgodovinsko in stvarno. Konečno je govornik
zahteval, naj se češka tehnika v Brnu do-
gradi in spopolni.

Nemški naprednjak posl. Marchet se
je izjavil za rešenje moravskega vsenüliškega
vprašanja v obojestranskem sporazumljenju
obeh narodov ter za priznanje nemškega
državnega jezika.

Čeh dr. Kramář je izjavil, da večina
prebivalstva Avstrije nikdar ne pri-

ženo, ampak bolj kakor mati za svoje dete.
Klari je bilo to drago, ali vzlie temu je v
njem srečeval živa tista živa ponosna zavest,
da je očarala in zaslužila najzanimivejšega
človeka glavnega mesta, za katerega se je
vnelo sto src; čutila se je na neki način
kraljico družbe in ker sta bila k temu oba
jako premožna, ni Klara niti vedela, kak je
skrb, ki čisto kali že prve dneve zakona;
glavna skrb so jej bile toaleta in zabave.
Dobranič je bil seveda sedaj bolj spoštovan
nego zanimiv človek, ker prava zanimivost
možkega nehuje v tisti hip, ko je pred po-
ročnim oltarjem rekel »Da«. Delal je sedaj
neumorno, ker je vedel, za koga dela; nje-
gova dela so biladovršena duhovita, bolja, nego
poprej. Sedaj ga, niso mamila več pustolov-
stva v svet, sedaj ga ni več razvnela ogenj
tiste spremenljive strasti ali pa nezvestost
duševne trudnosti. Kar je želel, to je dosegel.
Duh njegov je bil očiščen, jasn, miren. Na
kratko: Dobranič je bil sedaj cel človek. —
Sedaj se ga ljudje niso več bali, ali so ga
spoštovali globoko in cenili visoko.

(Pride še.)

pozna nemškega državnega jezika! Čehi
žele iskreno, da se vspostavi narodni mir.
Čimbolj pa je želeli vsenülišča kakor sadu
mirnega dogovora obeh plemen, tembolj mo-
rajo protestirati proti temu, da se izpolnjenje
brezpogojno potrebnih kulturnih zahtev
Čehov dela odvisno od radikalne struje med
Nemci.

Posl. Derschatta (štajerski Nemec)
je odklanjal očitanje, češ, da Nemci očitno
nasprotujejo kulturnim potrebam Čehov.
Če je v pridržku dr. Kramář namigovanje,
da hočejo Čehi ali kateri drugi faktor usiliti
češko vsenülišče na Moravskem proti volji
Nemcev, potem izjavlja govornik v svojem
in v imenu vseh nemških poslancev, da na-
leti to na odpor vseh Nemcev.

Na to sta govorila še Čeh Herold in
Vsenemec Schalk, na kar se je dvignil
naučni minister Hartel, da poda svojo iz-
javo o tem perečem vprašanju. Ta izjava se
glasi: »Naučna uprava pripoznava zahtevo
po pomnoženju vsenülišč kakor načelno
opravičeno. Ne glede na finančne mo-
mente in na potrebo, da se že obstoječa
vsenülišča spopolne, treba proučiti vsako
novo ustanovljanje vsenülišč glede raznih
važnih predpostav. Moravska prihaja resno v
poštev za snovanje novih vsenülišč, radi po-
loženja števila prebivalstva, davčne moči in
kulturnega pomena. Minister je izjavil, da je
načeloma pripravljen baviti se z uresničenjem
želje, izražene od strani nemškega in češkega
plemena, če bo omogočeno to na način, ki bo
ustrezal obema plemenoma, in naučna uprava
ne smatra po dosedanjih izkušnjah za pri-
poročljivo, da bi se zasnovalo eno samo dvo-
jezično vsenülišče.

Če torej misli na ustanovo dveh pose-
bnih ločenih vsenülišč, je pripravljena seveda
po možnosti povpeševati potrebne predpri-
prave, zahtevajoče, kakor je samo ob sebi
umevno, gotovo dobo časa, za tozadevno
konkretno zakonsko predlogo, o čemer pa
minister predpostavlja, da se ustanova vse-
nülišča na Moravskem na obeh straneh
vsprejme kakor sad mirnega dogovora med
obema plemenoma.

Čeh dr. Herold je izjavil na to, da
bi, ako se predlog poslance d'Elberta za
brisanje sredstev za češko tehniko v Brnu
vsprejme, Čehi smatrali to kakor casus
belli, ki bi utegnil imeti najdalekosež-
nejih konsekvenc! Tu so razpravo preki-
nili. Danes je zopet seja.

O položaju. Nekoliko glosiranja in
analiziranja včerajšnje razprave v proračun-
skem odseku o naslovu »visoke šole«, pa imamo
precej jasno situacijsko sliko pred seboj. Prav za
prav niti analiziranja ne treba, ampak le po-
vdariti najvažnejše momente ter gotove izreke
posamičnih zastopnikov strank vsprejeti in
primerjati, pa vidimo, da so trenutki vele-
kritični in da stojimo tikom pred glasovanji,
ki utegnejo imeti v tem hipu nepreračunljivi
ter nedogledni posledice.

Primerjajmo le! Nemec d'Elvert je
izjavil, da Nemci ne privole nikoli, da bi se
češko vsenülišče zasnovalo v kakem nemškem
mestu Moravske (v Brnu), in je hotel, da se
brišejo sredstva za češko tehniko v Brnu.
Čeh Stransky pa je protestiral proti temu,
da je Brno nemško mesto, ker isto je emi-
nentno dvojezično. (Kak prav je imel s tr-
ditvijo, priča fakt, da je nedavno temu neki
vsenemški list svaril Nemce, naj pazijo, kajti,
rekel je, ako pojde tako naprej, bo Brno v
kakih 30 letih čisto češko mesto. Vprašamo
torej: je li možno iz čisto nemškega mesta
napraviti čisto češko mesto v kratki, nez-
natni dobi 30 let?! Ur.). Nasproti d'El-
vertovi zahtevi, naj se brišejo sredstva za
češko tehniko, pa je izjavil Čeh dr. Herold,
da bi Čehi tako brisanje smatrali za casus

PODLISTEK

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, prevel M. C. 4. 6.

II.

Ta odgovor je provzročil v vdovi jezo, v dru-
zi h ljudje pa radovednost. Kaka ženska glava
more biti to, ki se z donjuanstvom svojega zaroč-
nika hvali in ponaša!! Te logike niso mogle
pogoditi mile Zagrebčanke, a zaključek vsemu
umevanju je bil: Eh sirota! Zagledala se je,
Dobranič ima peklenski jezik ter umeje trup
svoje duše zasladiti s sladkorjem finih besed.
Sirota Klara, kesala se bo. Naj le mine ne-
koliko časa, pa bo Dobranič slabši, nego je
bil poprej.

Željno so ljudje pričakovali mladi par,
da vidijo to novo čudo. Ali prevarili so se:
Dobranič je dal svoje posele v Zagrebu opr-
viti po nekem svojem prijatelju, šel na do-
pust, oženil se povsem na tiho v potni
obleki v vaški cerkvi kraj posestva svoje
tete in je odšel z mlado ženo svojo mimo
Zagreba v Benetke, a Zagrebčanke so ze-

bell, to je, za napoved vojne, o d če-sar bi bilo pričakovati najdaleko-sežnejih posledic. Čeh dr. Kramář je izjavil, da zahtevo po vseučilišču smatrajo Čehi kakor čisto in zgolj kulturno zahtevo, Nemec d' Elvert pa je izjavil, da to vprašanje je za njih narodno-politično, torej vprašanje — sile, moči! Tu je jasno, kolika je diskrepanca med stališči! Izjava d' Elvertova na to stran je kazala hvalevredno iskrenost: zoperna hinavščina pa je bila, ko je govoril na adresu vlade v tonu očitanja, da ne sme iskati rešitve vprašanja v tem, da zadovoljuje en narod, a žali drugega. Zoperna hinavščina je, kajti ravno Nemci so tisti, ki se niso le zadovoljevali, ampak so se vsikdar opijanjevali v narodnem šovinizmu z zahtevami, ki so navadno pomenjale globoko žaljenje vseh drugih narodnosti. Nemci so vsikdar zahtevali, da bodi vlada pristranska njim v pri-log in drugim na škodo. Gabiti se mora to-rej človeku, ako sedaj zavijajo oči proti nebu prav po farizejski, češ: to ne gre, da bi vlada zadovoljevala ene in žalila druge! Isto-tako farizejska je bila izjava Nemca Der-schatta, da se uprejo vsi Nemci, ako bi Čehi ali kdo drugi usilili češko vseučilišče, ne da bi se poprej sporazumeli z Nemci; ta izjava je, kakor bi bila sicer korektna se stališča toli zaželenega pobotanja med obema naro-dom, skrajno hinavska, ako jo vsporedimo z izjavo Nemca d' Elverta, da Nemci ne privole nikdar češkega vseučilišča v nem-skem mestu Brnu, in tej poslednji izjavi po-stavimo nasproti suho in neoporečno dejstvo, da Brno ni in ne bo nikdar nemško mesto! Baron d' Elvert je torej stavil pogoj, ka-koršnjega stavi le oni, ki noče, da pride do sporazumljenja.

Iz vsega tega je torej razvidno, da si stranke stoje nasproti se svojimi stališči z ne-zmanjšano ostrožjo in da je ves vzduh tako nasičen z elektriciteto, da more vsaki hip priti do eksplozije in do — katastrofe. Zabeleženo pa bodi tu tudi menenje, ki se izraža mej drugim, da se namreč Nemci prav za prav že umikajo in da ne pojdejo do skrajnega, izlasti zato ne, ker so Poljaki odločno od-klonili vse ponudbe njihove.

Ostaja nam še izjava naučnega ministra Hartela. Tu ne moremo zatajiti svojega me-nenja, da je način, kakor je navstala izjava Hartelova — pravi nezmisel, atentat na zdravo logiko. Če mislim jaz v kakem važnem vpraša-nju označiti svoje stališče, torej povedati svoje mnenje, potem moram ravno povedati, kaj in kako mislim **jaz!** Tu smo pa videli, kako se je vlada dneve in dneve pogajala s stran-kami, kako bi stilizirala svojo izjavo; vlada torej ni povedala svojega, ampak onomenje, ki jej je bilo sugerirano po razgovorih s stran-kami. Ako naj bo izjava res izraz svojega mnenja in svojih namenov, potem mora biti podana svobodno, ta vladina izjava pa je bila oddana pod pritiskom hipne zadrege! Vlada ni po-vedala naravnost kar misli in kaj nameruje, ampak je poprej barantala s strankami, kako naj jim odgovori, da se ne bodo čutile uža-ljene. Zato pa je izjava Hartelova tudi po tem. Malo poklona sem, malo poklona tja, konkret-nega nič. Čehe naj potolaži izrek, da smatra zaht-evo po vseučilišču za opravičeno; Nemce pa, da ne misli na eno samo utrakvistično, ampak na dve ločeni vseučilišči: Nemce pa naj po-tolaži tudi izjava, da vlada ne misli prav za prav storiti ničesar, ako se Čehi ne pogoje s Nemci!!

Danes bo morda razprava o naslovu »visoke šole« zaključena in potem se prične razprava o naslovu »srednje šole«. Tu pri-demo mi Jugoslovani v bataljo radi dveh točk: radi gimnazija v Celji in v Pazinu. Ako smemo verjeti današnjim sporočilom v listih, utegnemo mi Jugoslovani plačevati ra-čune in hočejo Nemci rezati rešitev konflikta iz naše kože. O krščanskih socialistih nem-skih smo že povedali, da so tako — krščan-ski, da bodo v vsem glasovali za nemško krivico. Danes pa čujemo, da si nemški kon-servativci hočejo drugače prirediti svoje postop-anje. Razdeliti je hočejo na severno in na južno. Na severu hočejo prižgati svečo Bogu-pravici, na jugu pa hudiču-krivici. Glede poljskega gimnazija v Tešinu in češkega v Opavi da hočejo konservativci glasovati s Slovani, glede Celja in Pazina pa z Nemci **ter provzročiti naš poraz.**

Torej iz naše kože hočejo konservativci rezati svojo rešitev iz zadrege. Bodi jim! Saj so izvoljeni na programu nemško-katoliških shodov, na podlagi nemško-krščanskih princi-pov in pod vodstvom nemško-latinske duhov-ščine. Postavili so se torej glede nas na prvi

del svojih naslovov. — na nemško-nacionalno-krivično stališče. Take vrednosti so torej »nemško-katoliška« in »nemško-konservativna« načela! Bodi jim! Tem odločneje zahtevamo od jugoslovanskih poslancev, da jim pokažejo odločnost in odpor na vsej črti. Tukaj mo-rajo biti zložni vsi. Jasno je, da so Nemci izdali katoliška in konservativna pravična načela in kdor naših konservativcev bi le z enim samim očesom še gledal za njimi, bil bi izdajalec ne samo na naših narodnih sveti-njah, ampak izdal bi tudi pravično resnično-katoliško in konservativno načelo.

Za nas so velike stvari v igri in gorje našim poslancem, ako se ne pokažejo na višini zaresnih trenutkov.

Iz ogerske zbornice. V tej zbornici se vrši sedaj proračunska razprava. Predvče-rašnjim so imeli viharje, da se je vsa zbor-nica tresla, radi pravice in svobode, katerih ogerske nemadjarke narodnosti — ne uživa-jajo! Mej najpohlevnejimi vseh teh narod-nosti so gotovo Sachsi na Sedmogrjskem. Oni priznavajo »ogersko državo« in madjarski državni jezik in njihovi poslanci so bili vsik-dar najzvestejši trabanti gospodovalne liberalne-stranke. Ali predvčerajšnjim bi se bilo dogo-dilo kmalo, da so madjarski vitezi tudi na to rezevež metali žveplo in ogenj. In zakaj? Zato, ker si je jeden njihovih poslancev, Lindtner, dovolil opazko, da bi si, brez škode za madjarsko državo, dovolili vendar po svoje dihati. Menil je namreč, da oni radi pripo-znavajo voditeljstvo Madjarov, ali vsaj toliko svobode naj bi uživali tudi nemadjarke na-rodnosti, kolikor jo nudi še vedno veljavni narodnostni zakon! Slabo je mož naletel; da imajo kamenja v zbornici, bi ga bili gotovo kamenjali kakor na smrt obsojenega revolu-cionarca. A kakov »upornik« je ta mož, priča pač najbolje fakt, da je isti mož na-slednjega dne preklical malone vse in prizna-val celó supremacijo Madjarov! Isto tako se je včeraj »Romun« Papp do tal klanjal pred Madjari in je le »agitatorje dolžil, da ne more priti do amalgamiranja narodov. Slednjič je prosil madjarske milosti za tiste Romune, »ki so zvesti državci.« Zbornica je silno plo-skala temu — Pappu, s čemer pa ni rečeno, da se tega — Pappa ne sramuje vsaki Ro-mun, če ima le količkaj poštenja in samo-ljubja v sebi.

Tržaške vesti.

Mestni svet. Sinoči smo imeli zopet pravo tipično tržaško sejo. Gospoda Lahi so zopet enkrat zajahali svojega polomljenega rozinanta i. e. svojo plesnjo kulturo, se postavili v patetično pozo ter izpustili svoje običajne tirade o svoji moči, o svoji kulturi, o italijanstvu Istre, o tem, kako hoče vlada žaliti laški narodni ponos z dvojezičnimi na-pisi na postajah nove istrske železnice itd. itd. Z jedno besedo: Lahi so se prav resno pripravili, da v sinočnji seji izrečejo svojo »solenne protesta« radi že imenovanih dvoje-zičnih napisov.

Prvi je šel v boj naslednik nekdanjega »velikega duhovna« camorre, dra. Veneziana, svet. Benussi. Kaj je govoril torej ta novi pastir laških ovčic v mestnem svetu?! Ti moj ljubi Bog, kaj drugega, nego to, kar govorijo Lahi ob vsaki taki priliki in kar se da najlažje povedati z besedoma: najnesla-nejše neslanosti. Radi tega pa nočemo nikakor kratiti gospodu Benussiju njegovega renoméja, ali kaj se hoče: braniti tako stvar, kakor je protest proti tudislovanskim napisom na po-stajah nove železnice v Istri, v deželi, ki je po veliki večini slovanska, bi bilo še slavnemu sofistu dru. Venezianu težavna naloga, ka-mo-li g. Benussiju, ki se, kar se tiče sofist-e-rije, ne da niti primerjati z Venezianom!!

Benussiju je prvi odgovarjal vladni za-stopnik, vitez Jettmar, ki je pred vsem izjavil, da mestni svet tržaški ni kompetenten razpravljati o stvarih, ki se tičejo občin tuje dežele. (Ko je na te besede nastal na galeriji ropot, se je obrnil vladni zastop-nik z zelo ostrimi, grajajočimi besedami do galerije.) Na vseh postajah nove istrske že-leznice so se postavili dvojezični napisi in celó na tistih postajah, ki so na izključno slovanskih tleh, se je italijanščina postavila na prvo mesto. (To izjavo gosp. vladnega zastopnika jemljemo na znanje z vso primerno »hvaležnostjo.« Torej v pokrajini, ki je po veliki večini slovanska, daja vlada: države, ki je tudi po veliki veči slovanska, celó v izključno slovanskih krajih italijanščini prvo mesto. Hvala lepa! In Italijani so še tako brezobrazni, da protestirajo proti taki vladi!!

Človeku res zastaja razum ob toliki drznosti! Op. ur.) Bil je torej le čin pra-vice, ako so se tudi v laških krajih posta-vili tudislovanski napisi. Vladni zastopnik je menil nadalje, da radi slovanskih napisov ne more laški narodnosti navstati nikaka škoda. Slednjič je govornik izjavil še, da vlada s tem oikakor ni hotela žaliti narod-nega čuta Italijanov.

Vladnemu zastopniku je odgovarjal svet. Benussi, ki je trdil, da hoče vlada se slovanskimi napisi in z uvajanjem slovanskega in hrvatskega jezika v državne urade podeliti Istri slovanski značuj.

Župan dr. Sandrinelli je dal na to na glasovanje nujnost Benussijevega predloga, naj mestni svet izreče protest proti dvojezič-nim napisom na istrskih postajah. Italijanska večina je seveda vsprejela nujnost.

Ko se je o tem predlogu otvorila raz-prava, oglašil se je prvi za besedo svet. g. dr. Rybář, ki je govoril približno sledeče: Hvala Bogu, nocoj imamo zopet jako važno politično in narodno vprašanje, vspricho kate-rega zgublja vsako važnost vsa druga velika vprašanja, kakor n. pr. nagodba z Ogrsko in vprašanje o obnovitvi trozveze.

Italijanski listi in nocojšnji govornik so klicali na orožje Italijane od alpskih planin pa doli do jadranskega morja proti najpra-vičnejši in najnaravnejši stvari, t. j. proti dvojezičnim, oziroma tudislovanskim napisom v okraju, ki je obljuden po velikanski ve-čini od slovanskega prebivalstva. Novo že-leznico Trst-Poreč je zgradila muogoezična in po večini svojega prebivalstva slovanska država s prispevanjem (dežele, ki je tudi po veliki večini slovanska, valed česar nikakor ne morem umeti, kako naj bi se italijanska narodnost čutila žaljeno radi dvojezičnih na-pisov! Še celó v Benetkah, ki so italijansko mesto in v italijanski državi, so napisi na tramwayu, na hotelih in drugih zavo-dih v vseh jezikih in celó v ruskem! Sicer pa sem prepričan, da agitacija ni v glavnem naperjena proti dvojezičnim napisom, temveč specijelno proti slovanskim napisom in bi te agitacije sploh ne bilo, ali ne bi vsaj do-spela do te meje, ako bi bili ti napisi tudi v drugih jezikih, samo ne v slovanskih.

Ali tega sovražstva proti slovanskemu narodu ne izkazujejo Lahi vedno, posebno ne, kadar gre za to, da dobivajo slovanski denar. Tedaž znanjo tudi gospodje trgovci iz »veneta Capodistria« (benečanskega Kopra) lepe be-sede: »pej te ga sem Mariana, ehe le pa roba«. (Ko je dr. Rybář izgovoril te kopersko-bečansko-slovenske besede, nastal je na galeriji velikanski hrup, na kar je go-vornik, obrnjen proti galeriji, zapretel, da bo govoril slovanski, ako se mu ne dovoli go-voriti laški.) Ali ne samo mali trgovci, tem-več tudi laški voditelji a la Bennati, Derin itd., so, kakor delničarji koperske parobrodne družbe, delali vse mogoče, da so vabili na svoje parnike slovanske »mlecarse« (Ropot na galeriji.) in ravno pred kratkem so na-pravili nemale žrtve, da so se rešili nevarne konkurence, ki jim je pretila, ta namreč, da njihovim parnikom ostane samo koperska gospoda.

A tudi v Trstu se mnogo trgovcev in celó prvih trgovskih hiš poslužuje slovan-skega jezika, da si pridobe dragocenih odjemalcev na Hrvatskem, Kranjskem, v Bosni in Dalmaciji. Poznam tudi advokate, ki si, da si ne znajo niti besedice slovanski, dajo pisati slovanska pisma, da vabijo v svojo pisarno kakega ubogega kraškega kmeta.

Celó politični možje se v gotovih sluča-jih kažejo prijatelje našega jezika. Gospodje se bodo morda spominjali o neviht, ki je bila navstala v laškem taboru radi uvedanja dvo-jezičnega poštnega pečata v Škedenju: takrat se je od laške strani trdilo, da je Škedenj laška vas. Sedaj pa imamo pred seboj ne-verjetno a resnično dejstvo, da so se o zadnjih administrativnih volitvah prikazali na škedenjskih zidovih slovanski lepaki, ki so priporočali kandidature svet. Banellija!!

Poreče se, da so one lepake dali napra-viti Škedenjci sami, ali to je nemogoče, ker oni lepaki so bili sestavljeni v jeziku, ki se ne govori v nobeni okoliščinski vasi, temveč v hrvatsko-irbskem jeziku, ki se govori v Dalmaciji itd.

Demokratski agitatorji svet. Banellija, ki, kakor pravi panslavisti, ne delajo razlike med raznimi slovanskimi plemeni, so se go-tovo obrnili do jednega izmed mnogih Dal-matincev, ki so nastanjeni v Trstu (Ako ni tisti lepak sestavil tedanji najbesnejši Ba-

nelli jev agator, znani inženjer Lazzarevich. Op. ured.), da tako dokumentirajo slovanski značaj te vasi.

Ako je torej laškim demokratičnim strankarjem dovoljeno posluževati se o iz-vestnih prilikah slovanskega jezika, bo menda tudi vladi, ki mora biti nepristranska, do-voljeno dati nabiti dvojezične napise v okraju, kjer je velikanska večina prebivalstva slovanska. Postaji v Kopru in Miljah ne boste služili samo prebivalstvu dotičnih mest, temveč tudi slovanskemu ljudstvu v bližnjih vaseh. Mi ne zahtevamo nič nepravilnega; mi spoštu-jemo laško narodnost, a zahtevamo, da se spoštuje tudi naša.

Mi ne zahtevamo od vas drugega, nego da ste nam pravični. A dokler ste vi na-sproti nam krivični, nimate pravice dolžiti vlade, da vam ni pravična! Bodite vi pravični proti nam in še le potam boste imeli pravico zahtevati od vlade, naj vam bo pravična.

Na to se je oglašil svet. Banelli, trdi, da omenjenih slovanskih lepakov ni dal tiskati on ter da je protestiral proti istim. (Res škoda, da ni imel gospod Banelli toliko poguma, da bi bil ta svoj protest objavil **pred** volitvami, potem bi bila volitev brzkone drugače izpala. Op. ur.)

Svet. Benussi se je pohvalil, da če se tudi drugi v trgovini poslužujejo slo-venskega jezika, on da ni še nikdar storil tega.

Svet. dr. Gregorin. Govoru kolega dr. Rybářa moram dostaviti še nekoliko be-sedi, da razsvetlim še številčkami, kako ne-opravičen je protest odnosno predlog ga. svetnika Benussija.

Vedno in vedno, in tudi v njegovem govoru se naglaša, da železnica Trst-Poreč vozi po izključno italijanskem ozemlju ter da je bila ista zgrajena z italijanskim denarjem. Te trditve nikakor ne odgovarjajo resnici.

Kakor je gotovo znano častitim gospo-dom kolegom, (nekateri svetniki so zadnji besedi zaupili: »Nismo vaši kolegi!«, kate-rim besedam je hrupno sekundirala galerija, — na kar je dr. Gregorin mirno izjavil: »Jaz sem mestni svetnik, kakor ste vi. Če nočete torej biti kolegi mestnega svetnika, odnosno, če nočete biti mestni svetniki, je to Vaša stvar!«) — se železnica Trst-Poreč ne gradi, kakor mislijo nekateri, izključno na deželne stroške, marveč prispeva država k stroškom gradnje omenjene železnice z več nego 10,000,000 kron, dočim prispeva dežela samo z zneskom od 1,400,000 kron. Od 10 milijonov kron, s katerimi prispeva država, pa je šlo iz žepa ravno Slovanov, ki ustvar-jajo 60% prebivalstva v deželah zastopanih v državnem zboru, večji del tako, da se lahko reče, da je ta železnica zgrajena s slovanskim in ne z italijanskim denarjem. Ali tudi prispevek dežele ni šel ves iz žepa Ita-lijanov, ker je notorično, da je Istra po večini slovanska in ne italijanska dežela.

Kar se pa tiče Kopra in Milj samih, se ne sme pozabiti, da v obeh občinah stanujejo tudi Slovani. Vrh tega pa je Koper glavni kraj tako političnega, kakor sodnega okraja koperskega. Statistika od leta 1890., katere nismo delali mi, pa nam pravi, da prebiva v političnem okraju koperskem 31.103 Italija-nov proti (z naglasom) 42.417 Slovanov, a v sodnem okraju koperskem 14.195 Italija-nov proti (z naglasom) 23.142 Slovanom.

Iz vsega tega sledi, da, kdor trdi, da je železnica Trst-Poreč gradjena z italijanskim denarjem, da je Istra italijanska dežela ter da železnica Trst-Poreč teče po italijanskem ozemlju, se le smeši ter ne more zahte-vati, da smatra kdorsibodi take trditve in take deklaracije kakor resne; najmanje so pa more zahtevati, da jih smatra za resne slavna vlada. (Vrišč in upitje, zlasti na gale-riji, kakor sploh med vsem govorom.)

Svet. Benussi izjavlja, da on ni trdil, da je Istra izključno italijanska ter vprašuje svet. dra. Gregorina, ali je z besedami, da se vsakdo osmeši, ki trdi kaj takega, mislil na njegovo osebo, ker bi moral to smatrati za osebno žalitev.

Svet. dr. Gregorin: Najprej moram konstatirati, da je g. svet. Benussi ponovno govoril o italijanskem značaju Istre ter da je doslovno rabil frazo, da ne more dovoliti, da ukazujejo v njih hiš (a casa nostra) gostje (ospiti); kar se pa tiče zadnjih besed mojega govora, izjavljam, da nisem nikakor rekel, da se je g. Benussi osmešil, ampak, da sem le izjavil na sploh, da se Italijani le smešijo s tem, ako vedno in vedno trdijo, da je Istra italijanska.

Svet. Benus: To je Vaše osebno naziranje, katero se mene ne tiče.

Svet. Rasovich: Nikakor ne! G. Gregorin je rekel, da, kdor trdi, da je Istra italijanska, se s tem osmeši.

Svet. dr. Gregorin: Ponavljam in vzdržujem, da sem rekel: Ako kdo trdi, da je Istra pretežno italijanska, se s tem le osmeši ter se ga ne more smatrati resnim.

(Zvršetak pride.)

Kdo bo škof v Trstu? Od raznih strani čujemo, da je bil v Gorici pri kardinalu Missiji v najstrožjem incognito mona. Nagl iz Rima, da bi se poučil o razmerah v tržaško-koperski škofiji. Kake utise je odnesel iz Gorice in do kakih sklepov je prišel, nam ni znano. A to nam je znano, da kardinal Missia ni prijatelj Slovencev in Hrvatov in po tem moramo soditi, kake so bile informacije, ki jih je mons. Nagl dobil v Gorici. — Dodatno k temu pristavljamo, da so naši Italijani vseh strank, od Žida Mayerja do kanonika Buttignonia, gotovi, da bo Nagl naslednik dobremu škofu Šterku na škofovski stolici v Trstu ter da so s tem imenovanjem popolnoma zadovoljni. Mi ne vidimo v one nedogledne višine, kako se tam meša in kuha, zato ne znamo, koliko je resnice na tem imenovanju, a to pa znamo, kaj nam je storiti. In to znajo vsi Slovenci in Hrvati in ne samo v tržaško-koperski škofiji, ampak sploh, kolikor jih biva na avstrijskem Primorju. Sami si moramo zidati šole, sami si moramo zidati dome, pa si bomo zidali še kaj drugega!

Jemljemo na znanje. V »Slovenskem Narodu« čitamo pod naslovom »Kaplan v Postojni«:

»Z ozirom na dnevno vest pod tem zaglavjem, objavljeno v 12. št. z dne 16. jan. 1902, se nam piše:

»Nires, da sem v svoji pridigi med prepovedanimi listi imenoval tudi lojalno in pobožno tržaško — »Edinost«; res je pa, da v pridigi »Edinosti« sploh nisem imenoval. — V Postojni, dne 29. januarja 1902. Frančišek Rebol, kapelan.«

»Slovenski Narod« pridodaje, da mu je dotična vest prišla iz Postojne od popolnoma verodostojne strani. Mi jemljemo izjavo gosp. kapelana na znanje in je za nas stvar s tem poravnana.

Kako »radi« imajo okoličane. Kakor znano in kakor smo povdarjali že toliko krat, je znana visoka oseba o neki posebni priliki apostrofirala naše okoličane, naj žive v miru z mestno gospodo, ker ti poslednji da imajo okoličane neverjetno — »radi«.

Ni ga sicer dneva, ki nam ne bi prinašal kričečih izgledov in ilustracij o tej ljubezni signorov do naše okolice, dokazov, da je to »rado imeti« nekam zelo zelo — — — — — čudno!! Okoličani občutijo to sleherni dan na svoji lastni koži, na spoštovanju do samega sebe in v svojem lastnem — žepu. Ne bi jim trebalo torej še le in vnovič pripovedovati, kake vrste »ljubezen« je to, ki jo izlaski mogotei na občinski upravi goje do okoličanov. Ali danes hočemo vendar beležiti neko dejstvo, ki je v posebno ilustracijo večkrat omenjeni »ljubezni«. To je dejstvo, ki priča, da se ta »ljubezen« ne nehuje niti tam, kjer gre za zdravje in celo za življenje okoličanov.

Vprašanje šole v Gropadi (v našem V. okraju) je postalo že glasovito, a to ne le zato, ker se vleče že leta kakor morska kača in ne more nikakor priti do rešenja, ampak tudi zato, ker nam to vprašanje kaj nazorno kaže, kako gospoda, ki imajo baje naše okoličane grozno »radi«, ne znajo le — ne brigati se za naloge, ki jih dobivajo od visoke vlade, ampak tudi, kako znajo požirati — svoje lastne besede, obljube in formalne sklepe, storjene v javni seji.

Gropajci prosijo že dolgo, da se jim ustanovi šola. Meji mnogimi drugimi tehtnimi razlogi so Gropajci naveli tudi skrajno neugodne vremenske razmere — izlaski v zimi —, vsled katerih so njih otroci sedaj, ko morajo hoditi daleč v šolo, v vedni nevarnosti za zdravje in za življenje!!

Kako tehten je ta razlog, hočemo dokazati takoj.

Malo je večih več mest v državi, ali pa morda nobenega, v katerem so sanitarne razmere tako neugodne, kakor so v našem mestu. Mortalitet v mestu tržaškem znaša povprečno 27 na tisoč. A kaj porečeš, dragi čitatelj, sedaj, ako ti povemo, da je razmerje sam gori v naši okolici še slabše?! Tam

gori znaša mortaliteta okolo 40 na tisoč. Tega pa menda niti ne treba praviti, da daleč pretežni del umrljivosti spada na deca v nežni šolski dobi!! »Blut ist ein ganz besonderer Saft«, pravi Goethe v svojem »Faustu«. In kako res je to: kri je poseben, dragocen sok. Skrb za svojo kri, skrb za zdravje in življenje svojcev, to je menda argument vseh argumentov. S takim zares »krvnim« razlogom dokazujejo Gropajci, da jim je šola krvavo potrebna. In celo nasproti takemu razlogu ostajajo gospoda gluhi, nasproti razlogu, pred katerim bi morala utihniti strankarska strast, ako res živimo v civiliziranih deželah. Da, tako je: kjer oni, katerim je poverjena skrb za javno blaginjo, ne morejo brzdati svojega sovražstva niti tedaj, ko prihaja javno zdravje in življenje v poštev, tam ni več možno govoriti o civiliziranih razmerah!!

Na tem izgledu morejo videti slavni vladni močje, kako »radi« imajo mestni signori naše okoličane! Ali se jim še ne gane — vest, da bi s primerno energijo zahtevali, da se enkrat izvrši, kar so svojedobno naložili oni sami glede šolskega vprašanja v Gropadi?!

Vedno isti. Pod tem naslovom smo prejeli: Kakor je gledč na vprašanje slovenskih šol v Trstu pred kakimi 9 leti govoril gosp. dr. Fröhbauer, sedanjí asesor na magistratu, tako je govoril na Dunaju dr. Rizzi, župan Puljski in istrski drž. poslanec!

Prvi je bil trdil, da nam Slovence ne treba zahtevati šol v mestu tržaškem, ker da že imamo takih šol v bližnji okolici! Na to mu je podpisani pripomnil, da tudi Lahi imajo v mestu samem vse polno laških šol, a da so vsejedno ustanovili laške šole v bližnji okolici, česar si ni možno tolmačiti drugače, nego da so te mestne laške šole preoddaljene za laške otroke, stanujoče v — okolici! Ko mu je podpisani še rekel, da je Lahom laglje pošiljati svoje otroke v oddaljene šole, ker imajo na razpolago služabništva, ki bi spremljalo njihove otroke, med tem ko je večina nas, ki ne razpolagamo z nikakim služabništvom in bi morali torej postavljati svoje otročiče raznim uličnim nevarnostim, je gosp. doktor raztegnil zemljevid in je začel — na podlagi tega in oprt na državni šolski zakon — razpravljati o 4-kilometerski oddaljenosti!

Apostrofiran, nimajo-li Lahi vsaj iskric vesti in usmiljenja v svojih srehi, pa se je ironično nasmejal in rekel: Tu gre nam za življenje! Povprašan dalje po zastopnikih slovenskih starišev, bi-li hotel on pošiljati svoje otroke iz sredine mesta — v okolico? je rekel, da nikakor ne!!! in da, **sodé po vesti, priznaje potrebo slovenske šole** v Trstu, ali da je tu nekaj, kar je **več** nego vest — tu da gre Italijanom za »biti« ali »ne biti«!

Kakor sem svoječasnó vprašal gosp. dra. Fröhbauera, tako vprašujem danes gosp. posl. dra. Rizzija in njega gospo soprogo: Bi-li hotela ona dva pošiljati svoje otroke (ako jih imate) v 3 klm. in 999 metrov oddaljeno šolo, ko vendar vršita vse državljanske dolžnosti? Bi si li upala izpostavljati kri od svoje krvi na tako dolga in nevarna pota, da-si bi imela vse pravice zahtevati, da se njih otroci uče v mestnih in ne v kmečkih šolah?!

Vemo, da so italijanski politiki zgubili vsako sled pravnega čuta in da delajo le, kar jim narekuje strast in mržnja do nas in našega naroda! Toda pomislijo naj, da se jim bo kedaj utegnulo vračati z jednako mero. Kakor posojajo oni nam, tako se jim bo vračalo pozneje! Če tudi morda ne od nas, pa od — koga drugega! Dokaz temu naj jim bo baš Spljet, na katerega se ostentativno sklicujejo! Ako poravnajo oni nam storjene krivice, smejo biti gotovi, da odpade tudi reakcija, ki navstaja proti njim — kar bi koristilo nam in njim!

»Komisar«.

Čitateljem. Radi obilice gradiva smo bili danes zopet v veliki zadregi in smo morali odložiti več zanimivih stvari. Tako n. pr. nadaljevanje poročila o shodu v Škedenju, jako zanimiv sestavek o štirih sestavkih, katere je znani berlinski časnikar Wolfgang Kirchbach objavil v tedniku »die Zeit« pod naslovom »Narodopisje in politika v Avstriji« in več drugega. A osobito obžalujemo, da nismo mogli priobčiti danes že poročila o neke razpravi na trgovinskem sodišču, ki je bila važna za nas v jezikovnem pogledu in na katerega se je odvetnik dr. Tuna tako krepko potegnil za ugled našega jezika, da

je znanemu državnemu posl. Baseviju kar vroče prihajalo.

Dražbe premičnin. V poned, dne 3. februarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled aardeb tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Prosek 33, 88, 110, hišna oprava; ulica Poste Nuove 4, pomaranče; ulica della Tesa 650 (Rocol), konji in vozovi; ulica Rossetti 9, hišna oprava; ulica Valdirivo 19, vrvi. — ulica Stadion 27, oprema v zalogi, jestvine, milo in papir, ob 11. uri predp.; ulica Miehangelgo 3, metalni predmeti in porcelana ob 11. uri in pol.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 5° 0 ob 2. uri popoldne 113° C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 755.6 — Danes plima ob 2.55 predp. in ob — pop.; oseka ob 11.28 predpoludne in ob — popoldne.

Društvene vesti.

»Russkij kružok«. Podpisani odbor javlja gg. členom, da s pouk v ruščini začne v ponedeljek ob 8. uri in pol zvečer v prostorih »Slov. Čitalnice«. Vabijo se vsi gg. člani, torej tudi oni, ki mogoče ne bi mogli pohajati pouka ob gori omenjeni uri, da se ustanovi konečno, če bo mogoče držati dva tečaja, t. j. jednega ob 6. uri in pol do 8., a drugega ob 8. ure in pol do 10. zvečer, ali ne. — Ker se pa v začetku ne bo učilo s knjigo, naj prinese vsako seboj svinčnik in primerno knjižico. Odbor.

Veselica slovenske dekliske šole v Barkovljah. Jutri torej, na Svečnico, nastopijo zopet one naše ponosne slovenske dekliske na veselici v Barkovljah. Za šaljivo opereto: »Na trgu« so izvršene že vse priprave; igra: »Lurška pastarica« pa se bo na tej veselici predstavljala dovršeno.

Kaj pa z vremenom? Danes razsaja po Trstu vihar. A naši slovenski delavci in sploh tržaški Slovenci se ne boje slabega vremena. Slabemu vremenu so sploh navajeni, ne samojemu, ki nam ga pošilja nebo, ampak tudi onemu, ki nam ga pripravljajo naši nemški in ital. sovrazi. Po slabem vremenu pa nam kmalo zasije lepo slovensko sonce. Jutri, na Svečnico, boste videli v Barkovljah naše slovenske dekliske — naše upanje in naš ponos! — kako bodo vkljub slabemu vremenu ponosno vzdigale slovensko zastavo. In za njimi bodo stali, kakor zid iz sive skale, naši slovenski delavci in hrabri tržaški Slovenci. Taki smo — in dokler bomo taki, bo vedno zmaga na naši strani!

Opozarjamo na jutranjo veselico pevskega društva »Zarja« v Rujanu. Med zanimivim vspešnim se bo predstavljala tudi igra: »Gospod Čapek.« Začetek veselice ob 4. uri pop. in začetek plesa ob 8. uri zvečer. Ustopnina 20 nvč. za osebo.

Ples v Škedenju. Opozarjamo ljubitelje plesa še enkrat na sijajno maskarado, katero priredi škedenjski slov. orkester jutri v Colobigovi restavraciji.

Pričetek ob 8. uri in pol zvečer, vstopnina 1 krono.

Veliki ples slovenskih trgovskih pomočnikov. O tem velikem plesu, ki bo najlepši letošnji slovenski ples v pustni sezoni, došla nam je danes daljša notica, katere pa radi pomanjkanja prostora ob najboljši volji ne moremo priobčiti. Pozivljamo torej vse naše rodoljubno občinstvo in v prvi vrsti trgovske kroge, da se gotovo udeležijo tega prelepega plesa. Ples se bo vršil, kakor smo ponovno že naznanili, jutri, dne 2. t. m. v gledališču Armonia.

Pogrebno društvo za Rocol in Kjadin« bo imelo svoj občni zbor jutri v nedeljo, dne 2. februarja t. l. ob 4. uri popoldne v Rocolu, v krčmi pri Prašlju (poleg slovenskega otroškega vrta). Na obilno udeležbo vabi Odbor.

Pogrebno društvo »Arimatej« v Barkovljah naznanja svojim členom, da bo imelo dne 16. svečana t. l. svoj občni zbor.

Brzjavna poročila.

Stari srebrni drobiž.

DUNAJ 1. (B.) »Wr. Ztg.« objavlja naravno finančnega ministerstva, s katero se termin za zamenjavo srebrnega drobiža po 20, 10 in 5 novčičev avstrijske veljave podaljšuje za nedoločena čas.

Zopet roparski napad na Dunaju.

DUNAJ 1. (B.) 84 letno, v Augartenstrasse bivačoč zasebnico Teklo Egerhorst so našli danes zjutraj v postelji mrtvo se zevačoč rano na glavi. Dogodilo se je roparsko

umorstvo, izvršeno s kosom opeke. Storilec nepoznan.

Grška in Rusija.

ATENE 31. (B.) »Agence Havas« javlja: Ruski odposlanec je opozoril vlado na neke publikacije, naperjene proti Rusiji v nekem neznatnem listu. Vladi je bil že popred namen preganjati ta list sodno. Urednik lista pa je izjavil, da inkriminirani članki izhajajo od neke neznatne osebe.

Proračunski odsek.

DUNAJ 1. Proračunski odsek nadaljuje razpravo o naslovu »visoke šole«.

Podpirajmo domača podjetja! Pišejo nam: Po lastni skušnji sem se prepričal o tem, kar so mi trdile izkušene gospodinje. Po analizi sem se prepričal, da ima nova Ciril-Methodijeva cikorija vse dobre lastnosti, s katerimi daje kavi lepo barvo in dober okus. Vsled tega jo moremo prištevati gotovo cikorijam prve vrste.

Čudno pa se mi vidi, da občinstvo le prerado daje prednost drugim tujim izdelkom in da se ne poslužuje edino le Ciril-Methodijeve cikorije, o kateri se je že opetovano pisalo.

Ako bi vsaka zavedna gospodinja rabila vedno Ciril-Methodijevo cikorijo, bi ne podpirala le domače tovarne, ki je mnogo žrtvovala za to, marveč bi tudi na ta način pomagala izdatno družbi sv. Cirila in Methodija, katera vleče dobiček od teh izdelkov.

Da se vsaka gospodinja prepriča o dobroti te kave, naj jo blagovoli vzeti na poskušnjo in gotovo jo bo potem vedno rabila.

Ako jo imamo mi trgovci v zalogi, je pač dolžnost gospodinjam, da jo tudi kupujejo. Naroden trgovec.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI

z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

katera se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.

na de (sul strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

KARLO PERTOT

kamnosek

nasproti pokopališču pri Sv. Ani.

Izdeluje iz istrskega in kraškega kamnja vsakovrstne najnavadnejše do najfinejše izdelke.

Priporočila se slavn. občinstvu za vsakovrstne napisne plošče in nagrobne spomenike.

Sprejema naročbe za stavbinske in druga v to stroko spadajoča dela.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

Intelligenten mladenič

išče službo pri kaki tukajšnji (ali tudi na deželi) večji trgovini, kakor praktikanč; iz začetka tudi brez plače. Govori in piše tri jezike. Pismene ponudbe, pod naslovom »Stalno«, naj se pošljejo na upravništvo »Edinosti« — Trst.

Spoštovane slovenske gospodinje!

Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Methodijevo cikorijo.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

• T R S T •

TOVARNA: ZALOGA:

Via Tesa, Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje)

Vogel, in Via Riborgo št. 21

Via Limitanea

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO

Predmeti postavijo se na pa obrod ali železnico franco

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Stavbinsko
podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko
podjetje

Ljubljana.

Tovarna za mizarsko orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delalnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarska dela kakor: kompletne okna za cele stabe in izložna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalnice in druge pohištva v vseh zlogih. — Podori mehki in trdi vseh vrst kakor: desnice, parkete, od jermena in navađenega lesa. Kompletne stavbinske kovaške dela, stopnice, ograje, žične mreže, železne zatvornice na vreteno itd. itd.

Proračuni brezplačno.

Referenice prve vrste na razpolago.

Trgovina z železnino „Merkur“
PETER MAJDIČ
v CELJI. Graška cesta št. 12.

Zaloga lite železnine in lite posteklene posode iz Stechlavskih fužin grofa Waldsteina.

Zaloga na debelo paličnega železa, žice, žbljev, železnine in vsega kovinskega blaga, posteklene posode iz pločevine, namiznega orodja, nožarskih izdelkov, možnarjev, svečnikov, likalnikov, kavinskih mlinov, tehtnic, meril in uteži, bakrenih in železnih kotlov in kotlov za kuhati.

Poljedelski stroji, slamoreznice in mlitilnice, sesalke, cevi iz železa in kamenske, traverze, trstje, cement, strešna lepenka, stavbno orodje, samokolnice in dvokolnice.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se naznanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refošk črn po 28 novč., bela rebnla iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28 novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje.

Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih vdo bi ponarejenaj vdo bi 100 gld. nagrade.

Anton Breščak

v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Vetturini ima v zalogi v veliki zbirbi pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljše izdelka. V zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime palatno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obroke.

Salarini.

Ponte della Fabbra št. 2. vogal ul. Torrente. Podružnica „Alla città di Londra“ z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nove 3. (Brunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od g. 6.50 do 24, za dečke od gld. 4. do 12. suknene jope v velikem izboru od gld. 3. do 8. zimске močne in podšite jope z ovratnikom od astrahana od gld. 5 — 14, ravno tiske podšite s kožuhovino po gld. 12. — Površne suknje v velikem izboru od gld. 18 — 32. Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene hlače od gld. 2.50 — 4.50, finejše od gld. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gld. 2.50 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moškega (zlojdeva koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu.

Črtane močne suknje za delavce gld. 1.20. Velika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi z največjo točnostjo in skladu potrebe v 24 urah. V podružnici v ulici Poste nove se sprejemajo izdelovanja obleke po meri ter se še posebno vdo biva vsake vrste oblek v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana družba z omejenim poročtom,
ulica S. Francesco št. 2, I. n.
Telefon 952.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6% na zastavo po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki dan ob uradnih urah ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priznana izvrstno, bolečine blažče mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod priljubljenega domačega zdravila naj se pazi edino le na originalne steklenice v zavrtki z našo varstveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi

Elizabete ulice 5.

Najbolši plemeniti kanarčki

zvrsgolečki.

ki se izkazujejo posebno z lepim glasom dit. razpošilja po povzetju za Mk. 6, 8, 10, 12, in 15 in samice po Mk. 1.50 na 8 dnevno poskušajo.

Thale a/H.

H. Voigt.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst.
(Nasproti „Isola Chiozza“.)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati modrei, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensori, elektroterapijski aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov za kirurška zdravljenja, angleški predmeti od gumija in nepremočljivih snovi

Razglas!

Podpisana najljubšeje naznanja preč. duhovščini in slavnemu občinstvu, da je otvorila v ulici Canale št. 7 (ob strani cerkve sv. Antona novega

VELIKO TRGOVINO

cerkvenih in pobožnih predmetov.

Edina zaloga pristnih čebelnovoščenih sveč.

Zaloga vseh vrst mašnih plaščev, pluvijalov, stol srajc, svetilk, svečnikov, salirjev, križev itd.

Izbor kipov vseh vrst in velikostij, palm, cerkvenih vencev itd.

Zaloga liturških knjig misal, ritualov, brevirjev itd, mašnih knjig vseh vrst in vezenj, rožnih vencev in svetlih kolaj.

Zadnja novost: svete in alegorične razglednice. Cene zmernе, pogoji dobri. Sprejema naročbe za vse vrste stroke ter jamci za pristnost in točnost

Spoštovanjem udana

A. Lavrenčič.

Kci tržaški

pogrebni zavod!

Podpisani ima čast javljati slavnemu slovanskemu občinstvu, da je gor imenovani pogrebni zavod po raznih zaprekah, zopet v narodnih rokah.

Oprave ima take in toliko, da zamore prirediti vsakovrstnih pogreblov. V prodajalnici na lesnem trgu št. 4 (pred kavarno „Armonia“) ima strankam na razpolago vse potrebno za kinčanje mrtvaških odrov, kakor vence, vsakovrstne cvetlice, mrtvaške obleke, krste sveče itd. Pripravlja se vsakovrstnih slovanskih napisov na trakove za mrtvaške vence in se postreže tudi s pravilnimi nagrobnimi napisi.

Nadejajoč se, da nas sorojaki obiščejo pri vsaki žalostni priliki se belježi udano

Pogrebni zavod.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,
v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr
v lastni hiši.

anilne vloge sprejemajo se od vsacega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjico po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol in od 2. do 3. ure popol. razven nedel in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263.563

Poštno-hran. račun št. 837.315.

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo, vzbuja slast in odvaaja lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo
zraven stoječo, postavno polo-
ženo varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
Praga, Malastran 203, vogal Nerudove ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Kot
dobrota
za vsako družino se
izkazuje uporaba =

Kathreiner-Kneippove
sladne kave.

Nobena skrbna gospodinja naj
se ne pomišlja dalje uvesti to
zdravo pijačo.

Najbolj priporočna primes in naj-
boljše nadomestilo za zrnokavo.

Kathreiner-Kneippova sladna kava
se dobiva pristna samo v izvir-
nih zavojčkih z varstveno znamko
„župnik Kneipp“ in imenom =

Kathreiner.

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni zaklad:
okroglo 350.000 K

Mestna hranilnica ljubljanska

na mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdržigane obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložitih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vse svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštne-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno.

--- Zalogo lesa ---

za mizarje in stavbe

kakor tudi

= ZALOGO „PORTLAND“ CEMENTA =

ima

G. Sivitz — Komen (na Krasu.)

Blago prve vrste!

Cene brez konkurence!